

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. 1/2, an
cor. 1/4 4:50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
an 12 cor. 1/4 an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Revizuirea Bullei

„Christifideles”.

În comunicatul, ce l-am publicat despre hotărârile conferenței episcopale, ținută la sf. noastră metropolie la Sâmbăta săptămânei luminate și lumineca Tomei, spuneam că episcopul nostru s'a rostit și asupra plănuitei revizurii a Bullei »Christifideles«.

Pe această singură veste cetitorii noștri au putut se înțelege, că afacerea aceasta atât de însemnată se află sub tractare între factorii chemați, cari sunt: Sf. Scaun Apostolic, guvernul Austriei, Scaunul Sale regelui Apostolic și episcopii interesați în cauză. Prin urmare este a se aștepta mântuirea acestor pertractări oficiale, înainte de a se face orice alte demersuri în această din partea ori cărui.

Cetim totuși, că în ședința comisiunii naționale, ținută în zilele trecute, s'ar fi hotărât convocarea comisiunii de 50, exmisă de adunarea de la Alba-Iulia, cu scop ca aceea comisiune să hotărască asupra celor de făcut în afacerea revizurii mai sus pomenitei Bulle »Christifideles«, ori cu alte cuvinte, în afacerea restituirii parților rămase încorporate la noua lege de Hajdudorogh,

Pe cât știm noi comisiunea de constituție în adunarea dela Alba-Iulia a fost alcătuită cu scopul, ca aceea să de ajutor episcopatului nostru în apărarea autonomiei și drepturile noastre unite.

Credem, că nu trebuie să dovedim să mai arătăm, că din însăși firea și firea comisiunii de 50 rezultă că aceea comisiune numai astfel îndeplinește scopului și menirii, dacă acțiunile sale le va începe și numai în deplină înțelegere cu episcopatul nostru. Dacă nu ar face

astfel, va fi de neîncunjurat, ca acțiunile episcopatului și a comisiunii se ajungă, dacă nu chiar la conflict, la tot cazul însă la divergență și căi laterali.

Fire-ar oare cineva, care să nu vadă, că o acțiune divergentă a acestor doi factori într'o chestie, care pretinde atâta băgare de seamă și circumspecțiune, în loc de a folosi, va compromite acțiunea însăși și în loc de rezultatul dorit va duce numai la eșec și înfrângere?

Pe cât știm noi comisiunea de 50 n'a cercat contactul cu episcopatul nostru și a lucrat de capul său. Credem asemenea a ști, că nici față de convocarea acestei comisiuni, hotărâtă la Dej, nu s'a cerut avizul episcopatului nostru.

Întrebăm: Cred domnii, cari vor se convoace comisiunea acum, când știu că între factorii competenți se urmează tratative oficiale, privitor la revizuirea bullei »Christifideles« obiectul căror tratative, după firea lucrurilor, deocamdată nu se poate da publicității, demersurile lor, ori-cari ar fi acelea, pot se fie de folos cauzei, căreia — suntem convinși — în bună credință și cu suflet românesc vor să-i servească, ori doară mai virtos pot se stânjenească acțiunea purtată de arhieriei?

Părerea noastră hotărâtă, căreia suntem siliți a-i da expresiune fără preget, este, că în momentul actual mai ales ori-ce acțiune separată și divergentă de a factorilor competenți, nu folosește cauzei, ci dimpotrivă îi strică și primejduiește rezultatul depotrivă dorit de toți fii bisericii și neamului.

De aceea rugăm prezidiul comisiunii de 50, să abstea dela idea convocării acestei comisiuni și de ori-ce acțiune separată. Făcând aceasta vor presta în real serviciu bisericii noastre. Și după-ce știm, că numai serviciile bisericii vor ca se facă, ne și credem în drept a aștepta cu toată

încrederea, că conducătorii comisiunii de 50 vor și face bisericii noastre serviciul acesta de noi cerut. Pentru acest serviciu le și mulțumim înainte.

Chestia română în delegațiuni.

În subcomisiunea de externe a delegațiunii maghiare s'a încins o aprigă discuțiune în jurul chestiei române din Ungaria, în legătură cu ținuta viitoare a României față de monarhia Austro-Ungară. Referentul Nagy Ferencz, constată raporturile amicale dintre România și monarhie, adaugă însă, că o prietinie de natura aceasta numai atunci are valoare, dacă România nu se amestecă în chestia românească a Ungariei, și nici chiar tacite nu permite, ca aici se încolțească aspirații ilegitime. Lukács György ține, ca raporturile cu România trebuie făcute cât se poate de intime. Din acest punct de vedere aprobă politica inaugurată de guvern, față de naționalități. Conteul Apponyi protestează împotriva principiilor profesate de antevorbitor și zice, că e inadmisibil, ca Ungaria să plătească prietinia cu România, prin concesiuni de natură internă. În definitiv, nu atât noi avem lipsă de România, cât mai mult ea de noi a zis oratorul. Prin urmare nu se poate admite, ca ea să-și aroagă vre-o înrăurire în chestiile noastre interne.

Libertatea presei.

Celce a urmărit cu atenție celea scrise mai ales în clericalul »Alkotmány« și jidovescul »Pesti Hirlap«, referitor la români a avut ocazie să vadă în diferite rânduri caracteristica întrebare a acestor doi fărtați: unde-i procurorul? Îndatăce află ceva »punibil«, din îngustul lor punct de vedere strigă după ajutor și se adresează către dl procuror regesc. Se înțelege, că numai când e vorba de români. Jidovescul »Pesti Hirlap« pentru că de bună seamă nu are motive să ne iubească, știut fiind, că Constituționalii lui trăiesc doar în mare majoritate de pe spatele noastre; iar clericalul »Alkotmány« din curată dragoste creștinească, care-l caracterizează. Le atragem atenția suratelor, că nu e bine să se joace cu focul. Aduca-și aminte, că strigând mereu după ajutorul puterii de stat, azi par'că nu le convine nici noua lege de presă, nici garda parlamentara, nici — contele Tisza. Presa e chemată, așa știm noi, să apere libertățile publice și nu să ceară ajutorul puterii de stat, care își face datoria și așa.

Vizitație canonică în dieceza Lugojului.

În vremurile aceste, când ani de-a rândul am avut prilejul să simțim cum mânia cerului pe dreptate s'a pogorit asupra noastră, ni-s'a dat să observăm și zorile unei zile mai frumoase, mai senine ce nu peste mult o să sosească. Eram obicinuiți a ne plânge că poporul s'a stricat, că s'a depărtat de biserică, că nu mai ține la cucernicile datini străbute, că nu-i al nostru, că e turma care nu mai ascultă glasul păstorului. Eram obicinuiți a susținea că cauza acestei vădite decadente e departe de noi preoții, cari ne facem datorința. Dar s'au început misiunile sfinte și am rămas zăpăciți de uimire văzând cum mii de credincioși aleargă să asculte cuvântul dumnezeesc după al lui înțelegere și cu pricepere spus. Ni-s'au înmuiat ochii în lacrimi văzând cum se apropie de scaunul mărturisirei. Am început apoi să credem că poporul nu-i așa de rău cum l'am socotit noi. Am făcut un paș înainte. Ne-am întors privirile spre noi înșine. S'au înjghebat exercițiile spirituale pentru preoți. Ne-am înapoiat la satele noastre reinprospetându-ne vremile petrecute între pașnicile ziduri ale siminarului. ni-s'a rescolit conștiința, ni-s'a aprins dragostea față de fii suflatești, am început a lucra cu mai mult zel, cu mai multă râvnă. Cei mai mari ai noștri, arhiepiscopii noștri și-au adus aminte de noi, au început a veni în mijlocul nostru pentru-ca venind în contact nemijlocit cu poporul să-i cunoască mai bine păsurile și năcazurile — iar pe noi să ne îmbărbăteze și prin părințești povești să ne ajutore într'un îndeplinirea misiunii noastre. Nu este condeiu așa de măiestru, ca să fie în stare a prinde în vorbe destul de grăitoare efectul vizitațiilor canonice făcute de arhiepiscop. De astfel de înălțătoare

momente noi, cei din eparhia de Dumnezeu păzită a Lugojului, am avut parte. Preasfințitul arhiepiscop Vasile, astăzi episcop al Gherlei, a cercetat aproape fiecare parohie. Episcopul actual, continuă cu multă râvnă pilda înaintașului. Abia s'a împlinit anul de când a urcat Tronul arhieresc și deja face a doua vizitație canonică mai mare. Anul trecut a cercetat o parte a bănatului, patria mai mică a Preasfinției Sale, iar în anul acesta a venit în Valea-Hațegului. Vizitația canonică s'a început în 5 Maiu s. n. Atunci, însoțit de p. canonic George Popovici și prof. de teologie Romul Crișan pe la orele 2 d. a. cu trenul dinspre Caransebeș ajunge la Brușar, prima parohie ardeleană. Aci este întâmpinat de protopopul Nicolae Muntean, șeful tractului Ulpiei-traiane, iar în numele administrației îl bineventează Fekete Károly primpretorele Hațegului. De aci însoțit de întreaga preoțime și un însemnat număr de popor se continuă calea cu trenul. Mașina de foc urcă anevoie, trebuie să lupte din greu cu muntele pe coastele căruia înaintează. Pe „Virful Marmonii“, aproape de poarta de fier, granița naturală între Ardeal și Bănat, se ivește o ceată de călăreți. Sunt o ceată de voinici din Zăicani, cari pe cai lor de munte se apucă la întrecute cu trenul, a căruia colosală mașină pufăie din greu. Ei vin într'un întâmpinarea Mirelui, cu cai împodobiți, așa cum e obiceiul la nunți. În sfârșit trenul ajunge la Zăicani. Aci arcând cu toții în trăsurile, apucă spre satul destul de departe dela gară. În capul satului poarta triumfală bogat împodobită. Aci judele comunal tâlcuește bucuria acestei comune, ce are fericirea să primească pe Măria Sa arhiepiscopul. Ajungând la biserică, arhiepiscopul este întâmpinat de preotul local Carol Pasca. Era zi de lucru, cu toate aceste întreg poporul cu mic cu mare, a alergat la bise-

rică. Se începe Vecernia, făcută din însuși arhiepiscopul, asistat de Teofil Crișan vicarul Hațegului și protopopul Muntean. La sfârșitul vecerniei Preasfinția Sa ține o prea frumoasă cuvântare. Cu glasul dulce le spune că aducându-și aminte de datorințele ce le are ca Părinte al lor, a venit să-și vadă în suflatești. Îi îndeamnă la muncă, la alipire față de sfânta biserică. Se face vizitația canonică. După terminarea agendelor oficiale Preasfinția Sa stă de vorbă cu poporul, pe care-l prevede cu părințești sfaturi. Dar se apropie seara. Întreaga suită episcopului urcă în trăsurile. Convoiu se pune în mișcare. În frunte merge ceata călăreților aleși pe sprânceană, apoi trăsurile. Poporul nu încetează a striga „se trăească“. Fețele lor sunt udate de lacrimi. Se întreabă: „al duiescă-l soarele, dar oare când a mai venit la noi?“ Ei stau privind în urmă, deși nu se mai vede decât pravul de pe drumul ce duce la Grădiște.

Peregrin.

Sinodul protopopesesc al Clujului.

În sinodul protopopiatului Cluj ținut în 9 aprilie s'au adus următoarele hotărâri:

I. Sinodul protopesesc declară, că socotește patima beției, lătită prin beutura vinarsului, ca cea mai mare pacoste, ce năpăstuieste poporul nostru credincios, mai ales la sate, pustiindu-l atât în viața lui morală, cât și în starea lui materială, economică și socială.

II. De aceea sinodul hotărăște a deschide o campanie sistematică pentru combaterea și stirpirea beuturii de vinars din mijlocul poporului nostru.

III. În scopul acesta îndatorează pre-

FOIȚA.

O scaldă în Iordan.

— Schiță din viața de S. A. Pavissich. —

(Traducere).

Era de douăzeci de ani — cine nu ar fi găsit-o de invidiat?

Între toate strălucia prin frumusețe și grație, se distingea prin demnitatea înfățișării, și prin nobleța ființei, întrecea pe toate prin inteligență și cultură.

Pe lângă toate acestea avea în perspectivă o zestre, care ar fi fost în stare să transforme chiar și pe cei mai puțin entuziasmați de calitățile ei în pețitori însuflețiți.

Dar și cel mai ager ochiu nu ar fi putut să afle în numărul mare al acelor, cari o impresurau — vre-unul pe care să-l fi preferat câtuș de puțin. Și oricât de insistenț ar fi încercat să-i atingă coarda inimii — ea niciodată nu a resunat; Amalia rămânea rece, nepăsătoare și tăcută ori avea ceea ce dispunea pe pețitorii ei — numai un suris compătimitor ca și când ar voi să zică: Bieți decepționați!

Se pare, că ar avea numai o patimă: citirea cărților. Era fata unui tată, a cărui religie se restringea la o dumnezeire nedefinită și pe jumătate creștină — și a unei mame, care se însuflețea de tot felul de

forme evanghelice mestecate cu idei teozofice. Din momentul ieșirii ei din pension Amaliei i-s'a permis taciturn toată libertatea religioasă și independența deplină în citirea cărților. În anii dinți ai „libertății recucerite“ cum îi zicea ea a citit o sumedenie de romane, apoi a fost cuprinsă de un dis gust adevărat față de amestecul acesta de caractere sucite, de patimi neînfrânate, de contraste artificiale, de fantazii bolnăvicioase, de aventuri nebune și de sofisme superficiale.

A cuprins-o un dis gust și greață față de egoismul bărbaților, cari doresc femeia numai de dragul lor și o degradează. A cuprins-o dis gustul față de toate scenele fără rușine și imorale în cari se batjocorește rușinea sfântă a femeii. A cuprins-o și față de acei scriitori ticăloși, cari fac târg din toate, dar mai ales cu nevinovăția și slăbiciunea femeii, pentru a face din ea un articol de negoț și de a pune înaintea gustului bolnăvicios al publicului tipul celei „degenerate“.

Dis gustată astfel de romane, ea s'a întors spre o citire mai serioasă dar fără vre-un sistem: spre artă, istorie, literatură modernă și spre filozofii zilei; ea citia fără alegere tot ce-i inspira dispoziția momentană.

E adevărat, că citirea de romane a deșteptat în inima ei un dis gust adânc față de patimile neînfrânate pe cari le descriau, dar a lăsat totodată și un rezultat fatal: hotărârea, care se întărea din ce în ce mai mult de

a rămânea singură și de a nu lua asupra ei niciodată „jugul căsătoriei“ precum îi numea ea. La aceasta se mai adăuse, că ea se adăncea tot mai mult în o concepție pesimistă asupra lumii.

Schopenhauer, Hartmann, Nietzsche, Ibsen, Tolstoi au devenit pe lângă unii francezi magistrii ei predilecți.

Incurând i-se invenina sufletul și ea băgă de seamă cu groază, că și-a părăsit deprinderile religioase aproape cu totul, și a ajuns în contradicere cu educația creștinească ce o primise în pension.

„Cât sunt de nefericită“ — își zicea „ea — câte odată.

„Aș voi să cred și nu pot și astăzi“ „trebuie să fățăresc o credință pe care nu „o am și de care publice nu pot și nici nu „vreau să abzie:

„Nu am puterea să abzie de această „singură mă poate mântui.

„Viața mea este fără țintă, fără scop „și fără de folos pentru mine și pentru alții. „Prezentul? Pierdere de timp! Viitorul? Să te plictisești și să vegezezi! Să te măriti! Cunosce îndeajuns bărbații și nu voiesc să fiu sclava unui barbat. O de aș putea să cel puțin folositoare altora. De aș putea să vindec mizeria de aproape și să-i alina durerile. De aș putea fi celor nefericiți și fără țară o mamă și o soră bună. Dar să o pot face aceasta singură? Dacă și intra într'o societate religioasă pentru a de-

timea a prizoni cu cuvântul și cu fapta, în-trebuințarea vinarsului la ori-ce prilej din vina credincioșilor și mai ales din prilejul funcțiilor sacre, propovăduind cu vreme și fără vreme împotriva obiceiului rău, ce s'a incubat în mijlocul poporului nostru credincios.

IV. Indeosebi oprește pe toți credincioșii de a mai folosi beutura b'astămată a vinarsului din prilejurile sante a botezurilor, sfeștăniilor, cununilor și a înmormântărilor și pomenilor, cu un cuvânt eschide dela orice funcțiuni sacre preoțești, împreunarea Mamonului, ce zace în beutura de spirt, cu darul sfânt al slujbelor dumnezeiești.

V. Indatorează pe toți preoții de a vesti această opreliște, a-i câștiga valoare cu ori ce preț și a nu onora cu prezența sa casele, mesele și locurile, unde nu se respectă această hotărîre.

VI. Preoții, cari se găsesc vinovați a fi nesocotit această hotărîre, sunt a se lua la cercetare și a se pedepsi de forul protopopesc, respective de președintele aceluia cu pedepse în bani în favorul fondului tractual.

VII. Fiește care preot este îndatorat a publica, explica și a pune la inimă aceste hotărîri prin cuvântări potrivite, iar pentru izbândă și mai buna a luptei, Prea On. protopop este rugat a adresa poporului o circulară pastorală, prin care să se tâlcuiască, după priceperea poporului, înțelesul acestui rășoi împotriva beuturii de vinars.

(Din ședința sinodului protopopesc ținut în Cluj, la 14 Aprilie 1913 și la 9 Aprilie 1914).

Din acest prilej a dat dl. protopop Dr. Elie Dăianu o pastorală — Solia învierii — despre care a făcut amintire și din care estragem următoarele:

Pe lângă multele însușiri bune și vrednice de laudă, avem noi, Românii, și unele

năravuri rele, cari ne fac mare pagubă și rușine, înaintea oamenilor, și nesfârșită stricăciune și osândă înaintea lui Dumnezeu.

Între altele este năravul beuturii de vinars, care ne strică și ne prăpădește neamul nostru, mai ales poporul dela sate. De aceea trebuie să o rupem odată cu năravul acesta, trebuie să istovim odată acest dușman al învierii și înaintării noastre, și să stângem beția cea omoritoare din mijlocul poporului nostru!

Dragi creștini! Nu numai la noi beau oamenii vinars! Durere! În toate părțile s'a lătit beutura asta de foc, și în toată lumea a pârjolit flacăra ei mistuitoare de suflet și trup. Dar în toată lumea s'au trezit oamenii din beția zăgăitoare și au început cu trezvie și tărie un adevărat rășoi împotriva acestei blăstămate beuturi.

În America poporul cel băstinaș, care locuia acolo din vechime, înainte de a ști noi cei din aceasta parte a pământului despre ei, — Indienii cei cu pielea arămie, astăzi aproape numai sunt pe lume, s'au stâns și s'au prăpădit — de beutura vinarsului. Pare că anume li-l'au dus acolo, de aici dela noi, — căci ei nu-l cunoșteau, — pentruca să piară și să rămână țara pe seama veneticilor de oameni, cari au început a trece în țara lor bogată, de pe aici din țările Europei noastre, și de prin toată lumea cea veche.

Dar acum Americanii și-au tras pe seamă și au început să scoată din folosință beuturile bețive și mai ales vinarsul. Acolo în America, în unele țări și femeile au vot la alegerile de deputați, și femeile au dat numai la acei deputați cari s'au legat pentru scoaterea vinarsului din folosință, și pentru închiderea crișmelor de Sâmbătă până Luni.

În toate țările din Europa se lupă azi toți oamenii luminați, dornici de binele po-

poporului, pentru a dea oamenii la un trai mai cumpătat, fără beuturi bețive, sau cel puțin fără vinars. Iar în timpul din urmă Țara Rusiei. — s'a ocupat cu planul, ca să stirpească de tot fabricarea spirtului și să oprească vinderea vinarsului în țara sa, văzând că aceasta ar fi mijlocul cel mai bun pentru un trai mai fericit al popoarelor.

Traiul cumpătat, fără beție, și fără veninul aprinzător al spirtului, este de bună seamă traiul cel mai sănătos, cel mai creștinesc. Asta o zicem nu numai noi preoții, ci și doftorii cei mai învățați. Dimpotrivă întrebuințarea beuturilor bețive, mai ales a a rachiului, aduce cele mai multe păcate, ce necinstesc traiul creștinilor noștri.

Prin beutura vinarsului vine sărăcia cea mare și păcatele cele multe.

Intr'un singur an în țara noastră să cheltuesc 6 sute pe milioane coroane pe beuturi. Dintre acestea cam 100 de milioane le plătim noi Românii din sărăcia noastră în fiecare an. O sută de milioane! Câte alte lipse nu s'ar putea acoperi cu acești bani, cât bine nu s'ar putea acoperi cu acești bani, cât bine nu s'ar face cu așa sumă, dacă nu s'ar da pe spirt!

Iacă dragii mei, în anul trecut a lăsat Dumnezeu o mare pacoste peste noi, că cu ploile cele multe s'au revărsat apele și au esundat râurile, și au înecat mulțime de roade de pe câmpuri, nimicind bucatele pretutindenea, încât acum o lipsă de bucate se simte în toată țara și mulți duc dorul pâinei și a mămăligii, de mai că pier de foame.

Ei, dar știți, că toate pagubele câte a făcut potopul acesta de ape, nu au fost așa de mari, câte pagube face potopul vinarsului, în fiește care an, fie nor, fie sănin, fie an bun, fie an rău?

Trebuie să știți — și cum să nu știți

prinde fapte de îndurare oare nu aș fi și atuncia mai silită să mă prefac, că aș lua serios toate ceremoniile acelea? Și astfel nu știu pentruce trăiesc! O, de nu m'aș fi născut ar fi fost cu mult mai bine de mine.

* * *

Când au sosit Paștile ea și-a făcut silă și a intrat în biserică pentru a lua parte la slujba obicinuită așa precum a făcut în fiecare an, ca să nu dea scandal pentru nici unul din ai căsiii. Și-a învins antipatia, a înghenunchiat în scaunul mărturisirii și a zis:

— „Părinte aș vrea să mă mărturisesc însă nu pot.

— „Pentruce?

— „Pentruca mi-am pierdut credința.

— „Cum, ai pierdut-o? Adecă ai avut-o vreodată?

— „Când am fost încă mică — în pension — și până nu am cunoscut lumea!

— „Și cum ai pierdut-o?

— „Asta tu o pot spune. Eu însă mi am hăgat de seamă numai dupăce am pierdut-o.

— „Ai citit DTa mult?

— „Ah, tot felul.

— „Înțeleg. Citește puțin, dar bine, după alegerea unei persoane cuminte, roagă-te din inimă, refuzăpe cu deprinderile pietății creștinești, pe cari le-ai neglijat din vina DTale, — și îți vei recăștiga credința.

— „Medicina asta e prea simplă, de aceea...

— „Dar e singura mântuitoare!

— „Să te rogi ca să poți crede când nu crezi în fructul rugăciunii? Imposibil!

— „Să te rogi, ca să scapi de abisul în care ai căzut din vina proprie — să te rogi, căci singura mână atotputernică alui Dumnezeu ne mai poate scoate din abisul acesta

La cuvintele acestea din urmă Amalia tresări, oftă și zise după o clipă de tăcere:

— „Fiindcă, după cum văd cu părere de rău bag de seamă, că în punctul credinții nu ne putem înțelege, V'aș întreba, Părinte, că nu aș putea fi primită ca soră de caritate, ca să-mi dedic viața îngrijirii bolnavilor și a nefericiților?

— „Vrei să fi soră de caritate fără credință?

Cum se poate asta?

— „Asta e tocmă greutatea cea mare, ce mă torturează. Să mă mărit nu voiesc, cu toate că aș putea-o face. Egoismul bărbatului mă sperie și mă respinge. — De aceea aș voi să mă ocup cu ceva folositor, ași voi să-mi întrebuințez puterile în serviciul omenimii nefericite. Singură însă nu pot ajunge la țintă — ar trebui să intru în vre-un institut de binefacere și să mă fac soră de caritate — protestantă ori catolică, mi-e egal — numai să pot ajuta deapropelui care suferă. — Asta e însă greu-

tatea: Orice congregațiune, care m'ar primi? ar pretinde, să mă supun la un timp de probă, să proferez o anumită credință și să deprind anumite forme religioase, iacă ce eu nu aș putea face fără să fătăresc.

Părintele stătu un moment ca adâncit în gânduri și apoi zise încet, dar așa că a putut auzi și penitentă:

„Sunt ca Eliseu când a fost trimis la el Neeman, conducătorul oastei regelui Syrii — ca să fie vindecat de lepră“.

Se întoarse apoi către Amalia și o întrebă:

— „Îți aduci aminte de Eliseu și Neeman din istoria biblică?

— „De nume îmi aduc aminte, însă istoria nu o știu.

— „Atunci să ți-o readuc în minte în câteva cuvinte.

Neeman generalul mult prețuit de regele său, care a mântuit Syria, a fost lepros. — El auzi dela o servitoare izrailităeană care sta în serviciul femeii lui că în Samaria trăește un profet mare care ar avea putere să-l vindece.

El își ceru dela regele său o scrisoare de recomandare în care îl ruga pe regele Samariei ca să vindece pe servitorul său credincios de lepră și porni spre Izrael. — Când regele Samariei primi scrisoarea și ceti își rupse haina zicând: „Sunt eu doar un Dumnezeu ca să pot omori și învia, să pot eu vindeca pe cineva de lepră?“ Bănui

— doar sunteți în aceeași osândă, că în anul trecut nefăcându-se cucuruzul, oamenii stau să piară de foame, dacă nu li s'ar da ajutor și nu li-s'ar aduce cucuruz din alte țeri, mai ales din România, ca să li se dea pe așteptare, sau pe bani împrumutați de pe la bănci!

Dar să știți, iubitorilor, că în țara noastră, în fiecare an se preface în spirt cucuruzul cât ar crește pe vre-o 400 de mii de jughere!

Va se zică: Să fierbe și se dospește și se preface în spirt omoritor, cucuruzul care ar fi să fie hrană oamenilor, și încă atâta cucuruz cât s'ar face pe întinsele hotare alor trei-patru comitate din țara noastră!

În anul trecut un șgomot mare s'a făcut prin gazete, că, vezi Doamne, țărani români dela sate au început a cumpăra pământ mult de pe la Domni, și că o primejdie, că pierе țara că pământul trece, pe bani scumpi, vezi bine, nu în cinste, — în mâinile celor ce lucră, în mâinile sătenilor! Mulți își deplâng azi cumpărările acele scumpe de moșie domnească, pentru că schimbându-se stările și împrăjurările nu mai pot purta cametele după datoriile ce au făcut.

Dar, iubitorilor creștini, că știți, că dacă n'ar mai bea vinars, și și-ar strânge banii cruțați astfel, atunci sătenii noștri, în fiecare an ar putea cumpăra câte 100 de mii de jughere, cu bani gata nu pe datorie!

Iată ce pagube grozave ne face nouă beutura vinarsului blăstămat.

Dar apoi dacă am mai socoti pe lângă acestea și pagubele morale și sufletești, cari nu se pot prețui în bani? Păcatele cele multe, și grele, ce se fac în beție, și numai în beție: certele, bătăile, uciderile și pârile, ce urmează după ele. Boalele și durerile, morțile și vaietele ce rămân după ele, în neam de neam, și pedepsele ce le trag după sine, în lumea aceasta și în lumea cealaltă.

Toate acestea pustiiri fără seamăn, ne-au adus pe noi, preoții, cari suntem puși de mai mari pentru cârmuirea voastră, iubitorilor creștini, și cari ne simțim răspunzători pentru voi și pentru sufletele voastre, înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, ne-au adus zic la hotărîrea, ca să începem o luptă nestângenită împotriva obiceiului rău, incubat din nenorocire în traiul iubitorilor noștri poporeni, și după ce ne-am sfătuit mult în

săborul protopopesc al preoților din aceasta eparhie a Clujului, am adus mai multe hotărîri potrivite a rări și a stirpi păcatul beutarilor bețive din mijlocul credincioșilor noștri, și mai ales a scoate cu totul dintre noi beutura vinarsului ca cea mai veninoasă și mai primejdioasă.

Corespondență din Făgăraș.

Misiuni populare în Făgăraș. — Sinodul de primăvară al preoților din vicariat. — Confesionalism condamnabil. — Noul comitet al despărțământului Asociațiunii.

Deși cam de mult s'au petrecut lucrurile, despre cari vreau să scriu în cele următoare, totuși le amintesc parte pentru importanța lor, parte pentru uriciunea lor, spre a fi încunjurate pe viitor.

Știm cu toții cătă mângăiere sufletească procură misiunile fiecărui creștin. Ori unde s'au ținut aceste deprinderi sufletești în tot locul și-au avut rezultatul dorit, mai mare sau mai mic, după cum a fost și ogorul de înțelenit.

În părțile noastre misiunile din săptămâna a 6-a din postul mare au fost primele încercări de-a trezi pe oameni la o viață mai creștinească și mai aproape de Dumnezeu. Pentru aceea nici nu s'a putut aștepta nime la vre-un oare care peregrinaj al satelor din jur, precum s'a întâmplat lucrul acesta în alte părți cu atât mai vârtos, că misiunile din anul acesta s'au restrâns deocamdată numai la viața credincioșilor români din Făgăraș, cu toate acestea s'au prezentat destui creștini, nu numai țărani, ci și domni, bărbați și femei, bătrâni și copii, cu toții au alergat s'asculte învățăturile alinătoare a tot felul de suferințe, ale Dlui Hristos, spuse într'un graiu frumos și pe înțelesul tuturor de părinții misionari Stefan Roșian și Dr. Ioan Coltor, profesori în Blaj.

Pentru făgărășeni misiunile acestea au avut o îndoită însemnătate. Motivul prim constă în faptul, că barometrul sufletesc al credincioșilor dela oraș de comun e foarte scăzut, al doilea stă în împrejurarea, că oamenii inteligenți se simțeau atrași de misiunile credincioșilor romano-catolici, la a căror biserică alergau nu numai cu astfel

de prilejuri, fără chiar și în Duminecile de peste an.

Avându-le acestea înaintea ochilor misiunile din Făgăraș ni se prezintă în adevărata lor valoare neprețuită.

Adevărat, că la început s'au înfățișat numai vre-o câțiva credincioși, dar nu tot așa mic a fost numărul celor prezenți cătă sfârșitul misiunilor, mai ales în ziua de Bunăvestire, biserica era ticsită de credincioși, nu numai uniți, ci și neuniți. Erau la vre-o 4—5 sute. S'au spovedit și cuminecat la vre-o 300, după ce mărturisirile de Paști se făcuseră deja.

O, de-am avea și noi oltenii, cât de multe misiuni populare, ca să ne încălzim și noi la căldura dragostei lui Isus, care se scoboară într'un chip deosebit în inimile, celor ce iau parte la astfel de deprinderi sufletești!

* * *

După misiunile populare ale credincioșilor s'au ținut exerciții spirituale pentru preoți, la cari s'au înfățișat vre-o 20 de preoți. La sfârșitul acestora s'a ținut sinodul de primăvară al preoților din vicariat.

În vorbirea de deschidere iubitorul nostru vicar Rvs. Iacob Popa accentuează pe scurt însemnătatea misiunilor populare și mai ales a exercițiilor spirituale, apoi expune programul sinodului, stăruind mai mult asupra problemei culturale a poporului oltean. În chestia aceasta s'a hotărît numirea alor patru comisii de câte 3 membri, cari să se cuprindă mai amănunțit cu înființarea „Reuniunilor mariane“, Reuniunilor de înmormântare, bibliotecilor școlare și la toamnă să vină înaintea sinodului cu proiecte de statute. S'au primit toate cu bucurie. Alte puncte din program au fost statorirea taxelor pentru fondul viduo-orfanal, cetirea decretului de numire al notarului Valer Comșa din Copăcel și solvirea taxelor la fondul de misiuni, după terminarea căror puncte prezidentul închide sinodul.

* * *

Trebuie să condamnăm proselitismul, ce-l face unul dintre secretarii Asociațiunii, care cu ori ce prilej să descarce asupra uniților. De ce? nu știm. Atâta știu, că unde e vorbă de neînțelegeri între uniți și neuniți totdeauna pune vina pe uniți. Așa a făcut Dumnezeu când a fost încredințat cu reînființarea despărțământelor Reghin și Făgăraș, cu cari prilejuri toată vina a pus-o în cărușă șefilor gr. catolici din susnumitele orașele.

Ar fi timpul să lăpădam obiceiul acesta mârșav și să căutăm totdeauna adevărul curat, pe care să-l mărturisim deschis, ori cât ne-ar costa o atare mărturisire.

* * *

Au trecut vre-o două luni dela reînființarea despărțământului Făgăraș al Asociațiunii. Cum s'a petrecut actul acesta, nu e de lipsă s'o spunem. Se vede doar din lista persoanelor, cari alcătuiesc noul comitet. Sunt acolo tot fețe ortodoxe, deși în „țara Oltului“ sunt și uniți, iar Asociațiunea e un bun comun. Se vede, că pe la noi nu se prea ține cont de simțul dreptății.

Am dori să auzim cel puțin de vreun plan de lucrare al noului comitet.

Ori suntem tot cei vechi?

Cor.

că regele Siriei folosește lucrul acesta ca pretext.

Însă pe Neeman îl trimise la Eliseu care încă e un profet mare în Izrael. Când ajunse Neeman cu servitorii săi la ușa căsii în care locuia profetul și voia să vorbească cu el, Eliseu nici nu se arată ci trimite numai pe un om ca să-i spuie numai în numele profetului:

„Mergi și te spală de șapte ori în Iordan și te vei vindeca“.

Și acum spunemi D-ta ce crezi despre lucrul acesta?

— „Mi-se pare că nu e tocmai cuviincios și demn tocmai de un profet. Nici să nu te arăți unei persoane așa de însemnate, unui om, care lepros fiind a venit așa de departe pentru ca să aștepte ajutor! Și al trimite să se scalde în apa unui râu a cărui putere vindecătoare nu e mai mare decât a oricărui râu din Siria — și al face să facă

pentru aceasta un drum așa de lung și greu: mie-mi place lucrul acesta aproape ca...“

— „Tocmai așa i-s'a părut și lui Neeman; când s'a văzut așa de rău primit a plecat mănios zicând: „Frumoasă purtare! În loc ca să-mi iese înainte, să mă atingă cu mâna și să invoace numele Dumnezeului lui și să mă scape de lepră, el mă trimite să mă scald în Iordan! Sunt doar apele Iordanului mai bune decât apele oricărui râu din Siria? Servitorii cari l-au petrecut însă l-au făcut atent, că el ar fi trebuit să facă orice iar fi poruncit profetul ca să-și redobândească sănătatea, cu atât mai vârtos trebuie să fie gata a îndeplini porunca aceasta ușoară de a se scaldă de 7 ori în Iordan. Doar Eliseu i-a zis: „Spală-te și te vei vindeca!“ — lavare et mundaberis.

(Va urma).

Un dar frumos.

Primim următoarele:

Subscrisul, în numele curatoratului și poporului nostru gr.-cat. din Pătrângenii, vin a Vă ruga se binevoiți a publica în prețuita noastră „Unire” următoarele:

Mulțonoratului nostru preot *Teodor Dușa*, care e și capelan în Zlatna. Împreună cu St. soția sa Susana; a donat bisericii noastre întreaga avere a d-ilor. După-ce a fost aprobat „Contractul de donațiune”, de Înaltpreasfinția Sa domnul Metropolit sub nr. 1210—1914, cu dattul de 31 Martie a. e. s'a și intabulat pe biserica gr.-cat. din Petrângenii, ca *porțiune canonică*.

Aceasta avere, împreună cu casa de zid coperită cu țigle, (*care e destinată de casă parohială*) și cu superedificatele aparținătoare, întrec suma de 12.000 coroane, apoi dreptul de pășunat și pădure, extensiune peste 18 jugăre. Aceste drepturi sunt în complex comun cu urbarialiști.

„Donațiunea” aceasta s'a spus că au făcut-o într-o amintirea de 25 ani a căsătoriei d-ilor, fără a avea copii, și neștiind și neputând „iubila” praznicul acesta de 25 ani în alt chip, s'au socotit ca cel puțin să-l pecetluască cu „Donațiunea” de față, care va fi vecinic un bun mijloc de ameliorare a subsistenței preoților următori, fiind parohieni puțini și parohia în mijlocul celor-ce o privesc cu ochi rei.

Deci dorind să dea bunul Dumnezeu și altor vrednici *voința și putința* de a iubi 25 ani ai căsătoriei și mai mulți, ca iubiții noștri binefăcători, aducem cuvenită mulțumită fiiască și pe calea aceasta rugând pe Dumnezeu să-i țină încă mulți ani între noi!

Petrângani—Ampoly-Kövesd, la 8 Maiu 1914.

Nicolae Plăcintă,
curator I. și cantor.

Reviste.

Războiul din Mexico. Pentru transportarea germanilor a fost trimisă în Manzanillo, corabia Cetriano, pe care se afla și consulul german. Când naia voia să plece, răzculații au svârlit în aer cu dinamită podul naei și au puscat asupra celor ce erau gata de plecare. Din norocire însă nici un călător n'a fost atins.

Răzculații se pregătesc la un atac definitiv împotriva orașului Tampico. Guvernul s'a îngrijit prin un ordin, ca pe toți americanii din oraș și jur să-i transpoarte într-un loc sigur. Lângă Guadalagara, răzculații au ucis doi oficiali de mine englezi și unul american.

După o știre mai nouă, orașul Tampico, a căzut deja. În luptă mexicanii au suferit pierderi foarte mari. Mulți dintre ei s'au refugiat pe năile marilor puteri. Răzculații au

prins în Puebla șase spanioli pe cari iau executat între celea mai grozave chinuri. I-au pus lângă niște stâlpi, pe cari iau stropit cu petrol și pe urmă le-au dat foc. — Nefericiții au îndurat celea mai cumplite dureri.

Din Ulster. După o știre din Belfast, în ținutul Hanyerbay s'a ivit o furtună oribilă, așa că năile mai mici de pază, în învălmășala cea mare nu au putut împedeca transportarea secretă de arme celor din Ulster. Folosindu-se de această ocazie, un vapor uriaș necunoscut, a intrat în portul Belfast și a lăsat acolo douăzeci și cinci de tunuri mari de război, pe seama răzculaților. După aceea naia necunoscută a părăsit portul și a dispărut în negura cea mare.

Răscoala din Albania. Legații din Epir și comisiunea de controlă sunt în Corfu, unde au ținut vre-o trei consfătuiri. Rezultatul acestora încă nu se știe. Pace nu se sperează, fiindcă miliția se organizează întruna și înaintează mereu. Au sosit în Corița din Dibrab 4000, din El-Basoan 1000, și din Strarova 200 de oameni. În drum spre Corița mai sunt încă voluntarii în număr de o mie, din Kyrana, sub conducerea lui Abdi Refiki și Murad. Guvernul sperează că în câteva zile va dispune singur în Corița peste 5000 de ostași.

Diverse.

Rugăm pe Stimății abonenți, să binevoiască a-și renouă abonamentele și cei ce sunt în restanță cu abonamentele pe anii trecuți să-și achite datoriile. Foaia nu se poate susține fără abonamente plătite înainte.
Red. și Administrația.

Știri din România. MM. LL. regele și regina împreună cu AA. LL. regale principele Ferdinand, principesa Maria, principele Carol, principesele Elisabeta și Maria și principele Nicolae, însoțiți de dnii ministri, aghiotanți regali și damele de onoare au plecat Luni dimineața din gara de Nord a Bucureștilor, cu un tren special, spre Oltenița unde se vor imbarca pe jactul „Ștefan cel Mare”, cu care vor face excursiunea pe Dunăre.

Călătoria Țarului în Franța. În cercurile bine informate din Paris se menține șvonul, că țarul Rusiei, însoțit de țarevna și țarevici va vizita, încă în cursul acestui an Franța. Țarul va urmări desfășurarea marilor manevre ale armatei franceze și va petrece câteva zile în Paris.

Onomastica M. Sale regina Elisabeta a României. Azi, Joi, fiind onomastica M. S. regina Elisabeta s'a oficiat un Te Deum la mitropolie.

M. Sa regina a primit foarte numeroase felicitări din partea camerelor române, a tuturor corporațiilor și societăților din țară, etc.

Urăm și noi din inimă curată ani mulți și fericiți reginei regatului liber al fraților noștri.

Daspărțământul Beclean al Astrei în primul quartal al anului 1914 au ținut 102 prelegeri în 23 de comune.

Prelegerile aceste au fost ascultate de foarte mulți economi mai vărtos în comunele unde preoțimea fiind la culmea chemării ei.

Subiectul prelegerilor a fost practic și potrivit pentru poporul nostru din carele s'au putut însuși o mulțime de învățături S'a arătat rostul Asociațiunii. Cum să ne apărăm în contra boalelor lipicioase, Oficiă, Intâiul ajutor la răniri și frânturi de oase. Deprinderi rele la poporul nostru, Asigurări, Cultivarea sămânatului, Comasația, Posesiunea în general și conturbarea în posesiune, Testament, Cambii, Meserii, Tovărășii, Prăsierea vitelor, Cum să-și întocmească economul român afacerile ca să lucre cu folos, Pomărit, Gradinărit, Gunoirea pământului, Lăptărit, Industrie, Comerțiu, Cartea funduară etc.

Din cele espuse până aici se poate vedea interesul nobil, cel are și îl desvoaltă acest despărțământ pentru promovarea școlii Asociațiunii, iar pe viitor s'a hotărît să se continue prelegerile populare tot cu acelaș zel ca și până acuma.

Episcopul Miklóssy pe banca acuzaților. Se așteaptă cu mare interes sentința judecătorei din Sátorajauhely în procesul de calomnie intentat de primarul orașului Sátorajauhely, Székely Elek, episcopului Miklóssy. Acesta adecă a zis publice în adunarea comitetului comunal, să nu realeagă pe Székely de primar, dupăce el a fost amovat din oficiu pentru falsificare de documente. Primarul a făcut arătare contra lui Miklóssy, dar procesul s'a trăgănat până acum, când în sfârșit casa magnaților a suspendat dreptul de imunitate al Episcopului. Pertractarea e pusă pe 20 Maiu și se așteaptă cu mare interes sentința.

Copiilor li-e interzis fumatul! Comitatul Albei, a dat dovadă de o rară cuminenție, când a hotărît, că copiilor li-se interzice fumatul. Hotărîrea aceasta a sosit dela ministerul de interne, provăzută cu clauzula de aprobare. Ordinațiunea interesantă sună astfel: Pe întreg teritoriul comitatului Albei se interzice indivizilor, cari n'au implinit 15 ani, să fumeze în localurile publice, să-și cumpere țabac, sigarete, ori să primească dela alții, — celce calcă aceste dispoziții, comite delict și se pedepsește, iar față de copii se va proceda în înțelesul ordinațiunii ministeriale din a. 1913. — Ar fi bine să porceadă astfel și celealalte municipii.

Noui cutremure în Sicilia. Din Catania se anunță: după însemnările observatorului Etna, alaltăieri s'a simțit două cutremure de pământ mai ușoare în regiunea Bromte din Italia. Din craterul vulcanului, iese încontinuu o mare cantitate de fum și cenușă. Locuitorii sunt cuprinși de șpaimă.

Raportul inspectorului arhidiecezan despre starea școlilor confesionale. Din raportul inspectorului școlastic arhidiecezan, făcut pe a. 1912/13 despre școlile din Arhidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, se constată, că în anul școlastic 1912/13 au funcționat 391 școli; n'au funcționat 33 din lipsa de învățători, iar 36 școli au fost comune cu gr.-or. La olaltă sunt 460 școli.

Edificiile școlare sunt aproape toate corăspunzătoare legii.

Salariile învățătorilor s'au urcat la 477,143 cor., din cari bisericile au contribuit cu 283.107, iar statul cu 203.036 cor.

Spor mai puțin se face în științele exacte, și cu deosebire pomologia este cu totul neglesă! recuzitele școlari la multe școli nu sunt întrebuințate și stau sub vechiul strat de pulbere; drept că rar se întâmplă, ca în despărțământul V și mai vârtos VI se ajungă mai mulți elevi decât 1 sau 2, ceea ce e cât se poate de respectabil!

La acest raport „Foaia Școlastică” ca organ de specialitate în chestiunile școlare, face următoarele observări. „Evident acest raport nu poate fi preamăgulitor. Spațiul nu ne permite ca în cadrul acestor informațiuni să cercetăm motivele, ce împiedecă mersul progresiv al educațiunii și instrucțiunii în școala noastră confesională, dar precum se vede chiar și din acel raport, foarte mult de dorit. S'a cerut de nenumărate ori înființarea unui post de revizor școlar, însă tratat cu atribuțiunile inspectorilor de școli, dar până acum nu s'a făcut nimic, iar controla ce s'a făcut și se face în școlile greco-catolice a fost și este mai mult pro forma”.

Librărie românească în Turda. Primim următoarele: Prin aceasta îmi iau voie a Vă aduce la cunoștință, că am deschis în Turda (în piață Nr. 48) o librărie românească, asortată cu toate recuzitele și cărțile de lipsă pentru școală și biserică; cele mai nouă cărți literare, precum și toate ziarele și revistele din țară.

Viitorul acestei întreprinderi românești, va atârna dela prețiosul DVoastră concurs.

În speranță, că vouă îi va sprijini cu bunăvoință, rog binevoi-Ți a aduce aceasta și la cunoștința poporului de sub conducerea P. T. DVoastră.

Cu deosebită stimă:

Ioan Pescariu.

Recomandăm în atenția publicului românesc aceasta librărie, care e o binevenită instituție de cultură românească pentru Turda și jur. Dl Pescariu, pe care îl cunoaștem personal, merită tot sprijinul publicului nostru.

Congresul păcii, se va ținea la Viena în 15 Septembrie a. c. Desbaterile se vor ținea în parlament, și vor dura cinci zile. Se pregătesc festivități mari. La congres vor lua parte persoane distinse din Europa, America, Japonia și Australia.

Detectivi în trenuri. În timpul din urmă sunt bătătoare la ochi multele furturi ce se întâmplă în trenuri. De aceea autoritățile în conțelegere cu ministrul de comerț au dispus ca la trenurile accelerate și personale, mai ales la cele de noaptea, să fie câte un detectiv, care să facă câte-o vizită prin vagoane, punând astfel mâna pe cei ce atentează la buzunarele călătorilor.

Apel. Prietini! Implinindu-se în luna aceasta 15 ani de când am absolvat gimnaziul, ne luăm voie a Te invita la colegiala întrunire, ce va avea loc la Blaj în zilele: Duminecă în 31 Maiu 4 o. p. m. și Luni în 1 Iunie st. n. a. c.

Te rugăm că ne avizezi — cât mai curând despre intențiunea de participare sau neparticipare, spre deplina noastră orientare.

Intrucât se vor anunța cel puțin 10 persoane (domni și doamne împreună) am putea aranja în zilele următoare și o excursiune în România, Sibiu, Turnul-Roșu, Călimănești, Râmnicul-Vâlcei, etc. Și asupra acestei chestiuni să te declari.

Blaj, la 6 Maiu 1914.

Cu dragoste frățească:

Aurel P. Bănuț *Ioan F. Negruțiu jun.,*
dir. art. inginer.

Ioan Băgăianu
profesor.

N. B. Corespondența să se adreseze lui: Ioan Băgăianu, profesor Blaj

Din Bucovina. În sala „Armoniei” din Cernăuți se va sărbători Duminecă în 4/17 Maiu memorabilă adunare de pe „Câmpul Libertății” din Blaj. Serbările sunt organizate de societatea „Junimea”. Discursul festiv îl va rosti d. prof. univ. dr. Iancu Nistor.

Gazul dela Sârmaș. Fântâna de gaz metan nr. 13 e în flacări. Se susține, că focul s'ar fi iscat din neatențiunea unui muncitor, care și-a aprins pipa pe când lucra la țevile ce conduceau gazul și cari erau stricate, până acum focul n'a putut fi stins. Paguba încă nu se poate constata.

Concediul soldaților pe timpul secerișului, conform ordinului comandamentului de corp din Sibiu, la trupele de pe teritoriul corpului 12 de armata din Ardeal, termenul de concediu al soldaților pe timpul secerișului e fixat din 19 Iulie n. până în 8 August.

Furt cu spargere. Luni dimineața intrând servitorul societății de asigurare a muncitorilor din Budapesta în biroul casei, a observat, că perețele casei e spart. Imediat a raportat directorului și cassarului, cari au aflat, că lipsesc 8000 de coroane. Ieșind poliția la fața locului a început cercetarea, și în scurtă vreme a pus mâna pe făptuitor, un diurnist la Societăți dr. Erimes Emil. Furtul l'a săvârșit cu ajutorul fratelui-său, care e mehanic. Diurnistul a fost arestat, fratele-său complice și-a pierdut urma.

Un accident unic în felul său s'a întâmplat pe linia ferată, ce trece de-alungul lacului Balaton. Trenul personal, ce înainta din Kencse spre Balatonalmádi, de-odată a fost oprit brusc. După-cum se spune în comunicatul oficios, în urma unui cutremur, de pământ s'a surpat pământul, așa încât conducătorul văzând primejdia ce amenință a oprit trenul. Călătorii, cuprinși de panică, s'au coborât din tren. Locomotiva și două vagoane s'au răsturnat în loc. Grație atențiunii conducătorului afară de spaima călătorilor, nenorocire mai mare nu s'a întâmplat.

Contribuirile binevoitoare făcute internatului pedagogic din Blaj în decursul anului școlastic 1913/4.

1. *Eccelența Sa dl Metropolit dr. Victor Mihályi de Apsa:* lemne, bucate și legume în valoare de 246 cor.

2. *P. O. d. director al institutului pedagogic, Ioan F. Negruțiu* ni-a dat ajutor la toate, cinstindu-ne cu de toate de ce aveam lipsă. În luna Septembrie ni-a dat aproape toate legumele trebuincioase, ni-a pus carul la dispoziție ori de câte-ori aveam lipsă și altele multe, cari nu se pot înșira aici.

3. *Dr. Izidor Marcu, canonic metrop.* 50 cor.

4. *Ioan Maior, administratorul domeniilor metropolitane* 1 sac de grâu și 1 sac de encuruz în preț de 28 cor.

5. *Dr. Teodor Mihali, deputat,* 20 cor.

6. *George Pop, director de finanțe în pens.,* 10 cor.

7. *Iuliu Bărdosy, inspector reg. în pens.,* 2 cor.

8. *Ștefan Roșian, spiritualul seminarului teologic,* 2 cor.

9. *Antoni Dorgo, învățător în Băița* 2 cor.

10. *George Maior, învățător în pens., Reghinul-săsesc,* legume în preț de 5 cor.

11. *La banchetul ținut după adunarea generală a reuniunii învățătorilor gr.-cat. arhidiecezani s'au colectat* 24 cor. 14 fill.

12. *La sfârșitul anului școlastic trecut s'au împărțit între elevii Institutului pedagogic liste de contribuire, cu cari s'au adunat următoarele sume: Besu Sila ped. curs. II: 5 cor., Ioan Fleșer p. c. II: 4 cor. 80 fill., Petru Moldovan p. c. II: 3 cor. 70 fill., Cornel Pop p. c. II: 20 cor., Aurel Suciu p. c. II: 4 cor., Leon Leluțiu p. c. II: 5 cor., 40 fill., Nicolae Pinteș p. c. II: 7 cor. 30 fill., Ioan Maier p. c. II: 29 cor., Virgil Gărduș p. c. II: 20 cor., Leonida Donescu p. c. III: 30 cor. 10 fill., Iuliu Pădurean p. c. III: 6 cor., Cornel Tutulea p. c. III: 11 cor., Emil Muntean p. c. III a colectat prin tatăl său în America 105 cor.; Tiberiu Radeș p. c. IV: 8 cor., Ioan Ghițiu p. c. IV: 25 cor., Ioan Ghiriș p. c. IV: 5 cor. 80 fill. și Teodor Marian p. c. IV: 5 cor.*

Dintre domni învățători au colectat următorii: *Teodor Runcu, — Corpade:* 5 cor. 60 fill., *Basiliu Poruțin — Jucul-de-jos:* 10 cor. 80 fill., *Lărințiu Nicolae:* 5 cor. 30 fill. și *Partenie Andone:* 2 cor.

Suma contribuțiilor în bani gata, lemne, bucate și legume este așadară de: **702 cor. 94 fill.** care sumă se va folosi parte pentru trebuințele internatului, parte ca ajutoare alumnilor săraci ai acestui internat.

Primească marinimoșii donatori și pe aceasta cale mulțumitele noastre cele mai fierbinți.

Blaj, la 14 Maiu 1914.

Iuliu Maior,

conducătorul intern. pedagogic.

N. B. Domni, la cari mai avem liste de contribuire, sunt rugați respectuos, să ni-le retrimită chiar și goale în timpul cel mai scurt, pentru-ca să putem da seama și de acele contribuiri.

Posta Redacțiunii.

Dr. Brânzeu în Vulcan. Articolul dlui Z. Păclășan a lămurit pe deplin necesitatea noului ziar bisericesc. La ce să mai lungim vorba — de lana caprina? În amănunte cu atât mai puțin ne putem declara deoarece apelul, la care se fac acele »nevinovate» aluzii, nu l'am primit și nici nu-l cunoaștem.

Partea Literară.

Cuvânt de deschidere

a sinodului protopopesc de primăvară ținut în Ibașfalău la 28 Martie st. n. 1914.

(Continuare și fine).

Intre mine și tatăl meu nu era discuție decât când îmi da voie el. — L-am lăsat. Vedeam, că mi-a spus tot ce avea a-mi spune. — Și-apoi zimbise și eram, fericit, că i-am procurat o bucurie.

Numitul credincios avea un ficioraș june. — Și — i-a murit ficiorul.

A venit la mine cu sfială, de mi-a anunțat moartea fiului său. Il vedeam, că se știește, căci se simția vinovat. L-am mângâiat, îmi era milă de el, ... plângea.

Am hotărît ziua îngropăciunii.

Cu o zi înainte de a merge la înmormântare, tatăl meu m'a chemat la sine, și mi-a zis, privind-mă, țintă în ochi.

— Învățat-ai tu pastorala?

— Am învățat-o i-am răspuns.

— Bine, acum ce trebuie să faci cu îngropăciunea lui Ioan?

— Să-l îngrop, ca pe alți creștini.

— Noa, dacă-i așa, apoi n'ai învățat bine pastorala.

Aici trebuie ceva mai mult. Aici trebuie să-ți aduni toate puterile tale și capabilitatea ta de preot. — Așa mi-s'a spus, că ai fi cântat troparele morților cu profesorul Papiu când ați îngropat pe Mitropolitul nostru, pe Vancea. — Adevărat e?

— Adevărat, — am răspuns.

Acum să ști, că precum te-ai nizuit acolo să-ți umpli locul așa — și aici. — Pune să ducă praporii cei frumoși, pregătește-te la predică, căci ori cum gândești tu că ști, dar exabrupto merge mai slab. Cântai viers, și-l fă tu, ca să se nimerească la vieață și împrejurările în cari a trăit și murit săracul Ioan, și fă-ți datorința cum ți-o poți mai bine posibil.

Vei merge după înmormântare la pomană — după obicei. — Servește frumos și poartă-te părintește — dar deși în alte locuri — guști câte ceva — aici nu mânca nimic; — iar dacă te vor imbia mulțamește cuviincios — dar nu mânca.

Aceasta pedeapsă e așa de aspră pentru bietul tată și mamă a lui Ioan încât tu încă nici pricepe nu-o poți, dar o vei pricepe mai târziu. — Dar fie., Așa voiește Dumnezeu. Acum fața tatălui meu s'a posomorit... Poruncește o pedeapsă... și acest lucru îl făcea foarte rar, și-i cauza neliniște.

Am făcut cum mi-s'a ordonat. Praporii cei frumoși străluceau în bătaia soarelui primăvaratic sub doi frasinii înfloriți dela spatele meu. Flacăra luminilor se lupta cu lumina soarelui și abia se zăreau în bătaia luminii lui.

Parcă văd și acum acelea flăcări debile de lumini, cari se luptau cu lumina soarelui — cum se luptă lumina minții noastre cu lumina revelațiunii ce ne vivifică.

La predică și iertăciuni plângea lumea întreagă cu suspin. Niciodată deșertăciunea omenească eu nu am putut-o

descrie ca atunci. Imi plăcea mie de mine. Dumnezeu era ajutorul meu, par'că-i simțiam darul cum se scoboară în cuvintele mele.

Iar după aceea i-am cântat și viersul. Era o jale nespūsă și aceasta jale s'a potențat prin strotele următoare, cari erau adresate tinerimii din partea junelui mort:

Azi venitați să implântați
Cruce pe-un mormânt ca frați.
Implântați-o dulci frați bine,
Căci și'n vieață a fost eu mine.

Cruce mi-a fost vieața toată,
Cruce implântată 'n poartă
Cine'n cale a trecut
Crucea mea o-a cunoscut.

Bietul Ioan fusese mult timp bolnav, și credincioșii adunați stropeau cu lacrimi — acum trecutele lui suferințe.

Apoi am pornit spre locul, unde vom dormi cu toții și care ne egalează pe toți.

„Moartea singurul nostru prietin adevărat ne face în o formă dreptate tuturor... așa mi-am sfârșit predica.

La masă, la pomană nu am mâncat nimic. M'am scuzat, că nu mânânc, și n'am mâncat.

Și știți ce s'a întâmplat? — Am văzut răsărind în mijlocul casei pe amândoi părinții mortului triști și deprimați, iar tatăl a cuvântat așa:

— Părinte, DTa nu mănca la mine, — că io nu-s vrednic să mănca. În alt loc ai mâncat dar la mine nu. — Dar las părinte, că de mâne încolo și io-s om de omenie îi vedea DTa...

Ar fi vrut să continue — dar l-au podidit lacrimile și a ieșit afară.

Mi-s'au umezit ochii, de n'aveam ordin dela tatăl meu aș fi mâncat. Drept avea tatăl meu. Numai acum pricepeam mărimea pedepsei.

M'am dus la tatăl meu să-i raportez.

Imi cunoștea și sufletul din mine, deci m'a întrebat:

— Noa — da ce-o zis tatăl lui Ioan.

I-am spus... I-s'a întunecat fața, i-a perit zimbetul de pe buze și cu glas inecat mi-a zis:

— Măi Gheorghe! să o ști dela mine, că a fost prea amară doftoria. Aceasta o citesc și din ochii tăi, dar ai vindecat pe tatăl lui Ioan.

Ei sunt buni săracii numai sunt năcăjiți și câte odată proști!

Ni-s'ar părea, că e gata istoria On. în Hristos Frați, dar mai rămâne ceva de spus:

În dimineața următoare, tatăl lui Ioan, înainte de a mă scula eu, era în târnațul casei parohiale din Gheja. Ședea pe un sac în care erau 2 ferdele de cucuruz cu grăunțul, restanția ce nu mi-a fost plătit-o la timpul său. A dat bună dimineața, când am ieșit din casă și mi-a zis liniștit și senin:

— Ți-am adus părinte ferdelele cu cari-s dator, când ai lipsă cheamă-mă la lucru să-mi fac datoria! Și se ști părinte, că de azi încolo — și eu am intrat în rândul oamenilor — și că ai să mănca și la mine. —

Atât...

Ce era dacă scoteam eu ferdelele cu legea?

Iubiților! — pe cât putem să lăsăm legea lumească — căci numai legea lui Dumnezeu e adevărată!

Se avem prudență pastorală și se împlinim cea ce ne poruncește Dl Hristos.

Ori de câte ori voim să îndeplinim un lucru mai greu, să ne întrebăm: oare Dl Hristos cum ar face de ar fi în locul nostru?!

Și se facem aceea ce gândim că ar face Hristos.

Că nu va fi rău sunt convins că credeți ca și mine.

Se facem deci așa.

Și acum se sfârșesc cu citatul din fruntea acestei cuvântări scris de s. Pavel — către Romani:

„Bine știu eu fraților, că și voi sunteți plini de bunătate, plini de toată știința putând și unii pe alții a vă învăța“ — dar dacă am adus acestea înainte zic eu — o am făcut căci și eu sunt voi și cu voi, deci am împlinit cuvântul unii pe alții să ne învățăm.

Împlor ajutorul Dumnezeescului răscum-părător asupra noastră și în numele Lui deschid sinodul de primăvară.

George Simu
protopop.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

cut 2
Date nouă despre Gheorghe Lazăr. Dl Dr. Avram Sădean, prof. preparandial în Arad a scos sub tipar o mică broșură, care conține date nouă despre învățătorul George Lazăr. Aceasta disertație d-sa a cetit-o în adunarea generală a „Reunii învățătorilor“ gr.-or. rom. din dieceza Arad, ținută la 14 Septembrie n. 1913 în Șiria, cu destinul ca venitul curat al cărții — una cor. — să fie menit pentru augmentarea „Fondului centenar al absolvenților“ dela preparandia ort. română din Arad. D-sa în broșura aceasta face cunoscut date nouă, până acum nepublicate, scoase din arhivele din Viena. Prin publicarea acestora a contribuit la completarea biografiei acestui mare dascăl al românilor pe timpul în care dânsul a trăit. Datele adunate le arată dorul arzător și stăruințele dascălului pentru binele și propășirea țerănimii române, din mijlocul căreia s'a ridicat. Lazăr, ca băiat sărac, dar foarte cuminte, ajunsese la Viena, unde cunoscându-i-se talentul fu ajutat în mai multe rânduri cu stipendii pentru-ca să-și completeze și îmbogățească cunoștințele și pe urmă să fie un destoinic profesor la seminarul neunit, ce avea să se ridice în Ardeal.

Arată apoi peripețiile prin cari a trecut marele dascăl, candidat și la Scaunul de episcop. N'a ajuns însă singur din invidia acelora, cari nu-l doreau pentru-că era prea cuminte. Cărticica e recomandabilă tuturor, cari urmăresc cu atențiune figurile mari literare ale poporului nostru. Broșura se poate procura la Tipografia diecezană din Arad și coastă una coroană.

A apărut: **Elemi Népiskola Ertesítő könyvecske** — Indice pentru școlile populare primare. Costă leg. 30 fil. + 10 fil. porto

Se află de vânzare la Librăria seminarului teologic greco-catolic din Blaj—Bălázsfalva.

Biblioteca din Blaj.

1. Vestitorii credinții vol. I.	—24
2. Impresii	—24
3. Sfânta Casă din Loreto	—24
4. Floricele din raiu	—24
5. Calea spre fericire	—30

Sigile conform circularului consistorial 1408/1914.

1. Sigil pentru școala primară	3·20
1. " " " " de repetiție	3·20
1. Perină pentru sigile	1—
1. Sticlă negreală	—28
1. Șipet (cutia pentru sigile)	3·20
- (Când se comandă șipetul numai e nevoie de perină).

Librăria seminarială, Blaj.

„Bucură-te Marie“ de Fr. Xav. Wetzel în traducere de Ion Belu. Retipărită din coloanele „Unirii“ într-o broșură drăguță de 80 pag. cu literele dlui Alexandru Anca din Gherla.

„Bucură-te Marie“ e un mărgăritar splendid între număratoarele scrieri de apologetică populară a marelui scriitor catolic Wetzel. Împărțită în 7 capitole explică „Salutarea Ingerescă“ făcând totodată niște reflexii de toată frumusețea. Laudele și afecțele adresate Maicii Domnului au menirea să-l alipească pe om mai mult de virtute; și încălzii de razele unei iubiri cerești față de multele noastre imperfecțiuni și mizerii ne aprindem de un dor ferbinte de apropierea de Maica și Ocrotitoarea noastră rugându-o să ne primească de fii ai Ei.

Astăzi, când cu bucurie înregistrăm în coloanele acestei foi înființarea atâtor „Reuniuni Mariane“ și mai ales, când vedem, că Preasfințitii dela Gherla, Orade și Lugoj să pun în fruntea mișcării fălăind steagul curat al Vergurei, când în Biserica noastră se simt undele binecuvântate al unui curent mai presus de grijile zilnice, credem, că „Bucură-te Marie“ a apărut la timpul cel mai potrivit. Sperăm, că sufletele pii să vor împrietini în grabă cu cârticica aceasta adunând din ce în ce mai multă miere dintre șirele ei.

Se recomandă cu toată căldura tuturor adoratorilor Maicii Domnului, membrilor „Reuniunilor Mariane“ și preoților, precum și ca cea mai potrivită cârticică de premiu școlărilor și ca lectură folositoare cărturarilor dela sate.

Se poate procura dela dl Ion Belu, cleric Blaj (Seminar) precum și dela Institutul de arte grafice Alexandru Anca din Gherla cu prețul de 50 fil. + 5 fil. porto

Se află de vânzare.

Portretul Escelenței Sale **Dr. V. Mihályi** arhiep. și metropolit de Alba-Iulia și Făgăraș, — în mărime 32/48 cm. costă, fco. — 1.10 cor.

Esecuție foarte frumoasă.

Se află de vânzare la **Librăria Seminarială**.

Admirabilul tablou

Din suferințele noastre,

Reprezintă un moment dureros din viața noastră. — Mărime 44/68 cm.

Se află de vânzare la **Librăria Seminarului teol. gr.-cat din Blaj**. — Prețul freat 2·20 cor.

Istoria bisericească pentru școlile elementare greco-catolice de Stef. Roșian
Prețul 50 fil. + 5 fil. porto.

Elemente de igienă,

referitoare la biofiziologia anatomică de **Dr. V. Hâncu**, medic arhidiecezan, — Blaj.

E o lucrare absolut trebuincioasă pentru fiecare om cu carte. — Prin nenumăratele ilustrațiuni dă o iconă foarte intuitivă asupra organismului omenesc. Lucrarea aceasta, care umple o lacună de mult simțită, a fost apreciată și întimpinată pe piața cărților într'un chip din seamă afară elogios.

Se află de vânzare la autor și la **Librăria Seminarială din Blaj** (Balázsfalva). Prețul 1·50 + 10 fil. porto.

Proprietar, editor: **Vasile Moldovan**.
Redactor responsabil: **Augustin Gruiția**.

Institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

SIBIU

Strada Cisnădiei 1—5. Edificiile proprii.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

Asigurări pe viață

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termen fix, cu platire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apeducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până în finea anului 1913	K.	5,755,858·27
Capitale asigurate pe viață achitate	„	5,635,328·12
Starca asigurarilor cu sfârșitul anului 1913	foc	144,436,366—
	viață	12,067,702—
Fonduri de întemeiere și de rezervă	cor.	2,696,458—

Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

(8. 41—?)

AU APARUT și se află de vânzare la Librăria Seminarială din Blaj:

Apostolul sau faptele și Epistolele ss. Apostoli f. 4., broș. 14 — legat în piele	22—
Evangelia, dela s. liturgie și inserat din ziua întâie a învierii Domnului Hristos, în 7 limbi, Blaj 1880, legată, în folio	1·20
Euhologiu, crudo 6 60 fil., leg. în piele 9 60 fil., leg în piele șagren cu foi aurite	12—
Liturgier, pe hârtie prima broș. 6 cor., pe hârtie secunda broș. 5 cor., pe hârtie prima leg. 9 cor. pe hârtie secunda leg. 8 cor., legătură de lux	15—
Orologer, crudo 6·60 leg. în piele 9·60, leg. în piele șagren cu foi aurite	12—
Octoic mic, 8° crudo 1·60 fil. legat simplu	1·90
Octoic cu Pentecostar legat întruna	3·60
Pentecostar mic, 8-o crudo 1·70 fil., leg. simplu	2—
Prohodul Domnului Nostru Isus Hristos	—30
Psaltire, broș., 2·20, leg. în pânză 3—, în piele	4—
Triod, crudo 13 cor. legat în piele tare și cu copcii	20—
Antologion sau Minciul, carele cuprinde în sine slujbele dumnezeștilor sărbători, ale Născătoarei de Dumnezeu și ale sfinților peste an după rânduiala bisericii răsăritului de legea grecească,	
Tomul I. legat în piele, cu copcii face	32—
Tomul II. III. legat în piele, cu copcii face	78—
- Toate trei tomurile legate în 2 volume în piele și cu copcii fac 110 cor.